

Tisztelt Magyar Bírói Egyesület!
Tisztelt Kollégák!

Az aláírt és végül az OBT által minimális többséggel (8-7 arányban) elfogadott „Megállapodást” - különösen annak tartalmára és keletkezésének körülményire tekintettel – jogilag és erkölcsileg elfogadhatatlannak, a bírói ethosznak ellentmondónak, és a demokratikus jogállami normákkal teljességgel összeegyeztethetetlennek tartom. A Kollégák által korábban leírtakkal egyetértek, csupán pár dolgot kívánok még hozzátenni:

A „Megállapodás” részletei az Országos Bírói Tanács tagjai előtt - a jelenleg rendelkezésre álló információk szerint - csupán egy-másfél nappal annak megszavazása előtt lett ismert. Ez önmagában is súlyos kérdéseket vet fel, az illetményemelést bármilyen feltételhez kötni teljességgel elfogadhatatlan, az a bírói függetlenség súlyos megsértése, ilyen ultimátumot egy bíró meg sem hallgathat, pláne nem fogadhat el. A bírói függetlenség (manapság gyakran használt szóval: szuverenitás) minden demokratikus társadalom sarokköve, feltételekhez és ellenszolgáltatásokhoz nem köthető, áruba nem bocsátható, aprópénzre nem váltható, és nem lehet csak „kicsit” függetlenek (szuverénnek) lenni. E körben idézem Boros János gondolatait, - melyek ugyan a nemzeti szuverenitás vonatkozásában kerültek megfogalmazásra-, de álláspontom szerint a bírói függetlenségre (szuverenitásra) is érvényes: „A szuverenitás egy és oszthatatlan, nincsenek pici részei, melyről le lehetne mondani”¹

Különösen rossz fényben tűnik fel a történetek után az, hogy az év végi juttatásról- melyről már korábban, november 6. napján döntés született- csupán a „Megállapodás” aláírása után kaptunk hivatalosan is tájékoztatást.

A bírói szervezetrendszerben szolgálatot teljesítők javadalmazása és alapvetően bármely, az igazságszolgáltatást érintő szabályozás (annak módosítása) egy demokratikus jogállamban nem lehet titkos háttéralkuk, homályos ígéret, ultimátumok kérdése. A bírói hivatás méltóságának megfelelő javadalmazás biztosítása a Magyar Állam alapvető feladatainak egyike.

Az aláírt „Megállapodást” megnevezésétől eltérően valójában nem lehet tényleges jogi kötőerővel bíró dokumentumnak tekinteni, egy érvényes szerződés feltételeinek nem felel meg, tartalma jogi úton nem kikényszeríthető. A felek a kérdéses „Megállapodás” megkötésére nem voltak jogosultak, ezt előttem már többen részletesen kifejtették, ezen érveket megismételni nem kívánom, azokkal magam is maradéktalanul egyetértek.

A „Megállapodás” bevezető rendelkezései minden demokratikus jogállamban – így Magyarországon is – alkotmányos szinten rögzített alapelvek, azokról Magyarország Alaptörvénye is rendelkezik, így az ezekben történő „megállapodás” nem csupán felesleges, de értelmezhetetlen is.

A bírósági szervezet alulfinanszírozottsága hosszú évek óta fennálló és közismert tény, folyamatosan visszatérő probléma. Bármilyen, ezzel kapcsolatos megállapodás „nulladik pontjának” így szükségszerűen annak kell lennie, hogy valamilyen automatizmus érvényesüljön az igazságügyi javadalmazások tekintetében is, hasonlóan pl. a törvényhozó és végrehajtó hatalom tagjainak javadalmazásához. A „Megállapodás” ezt nem, hogy nem

¹ Boros János: A szuverenitás egy és oszthatatlan
<https://magyarnemzet.hu/velemeney/2024/10/a-szuverenitas-egy-es-oszthatatlan>

tartalmazza, de célként sem fogalmazza meg. Ennek hiányában a bíróság továbbra is kiszolgáltatott lesz a másik két hatalmi ágnek, mely egy demokratikus jogállamban elfogadhatatlan. A bírói hatalomnak függetlennek kell lennie a *mindenkori* törvényhozástól és végrehajtó hatalomtól is, ahogyan ezt – a több Kolléga által is már idézett – 38/1993. (VI. 11.) AB-határozat is megfogalmazza.

A „Megállapodás” szerint az abban foglaltak teljesítése érdekében Magyarország költségvetése három év alatt 212 milliárd forint plusz összeget biztosít. Az Alaptörvény 1. cikk (2) bekezdés c) pontja szerint ugyanakkor az Országgyűlés fogadja el a központi költségvetést és annak végrehajtását. A „Megállapodás” aláírói tehát nem bírnak sem felhatalmazással, sem jogosultsággal ilyen kötelezettségvállaláshoz.

Az Országos Bírósági Hivatal Elnöke a törvényben meghatározott feladatkörében eljárva előterjesztett költségvetési javaslatában 35%-os bírói illetményalap-emelésre, és az igazságügyi alkalmazottaknak járó további 10%-os munkaköri pótlékra tett előterjesztést, ezt azonban – a törvényi rendelkezések ellenére – a Kormány módosította, és akként terjesztette az Országgyűlés elé, hogy a bírói illetményalap összege változatlan marad a 2025-ös évben is², mely teljességgel ellentmond a Kormány nevében eljáró Igazságügyi Miniszter által is aláírt „Megállapodásnak”.

Álláspontom szerint a nem jogász igazságügyi alkalmazottak „elszakítása” az Iasz. hatálya alól szükségtelen, ezt a „Megállapodás” semmivel sem indokolja, a Kollégákra nézve hátránnyal is járna (pl. szabadság szempontjából), ráadásul az Iasz. megfelelő módosításával a jelenlegi problémák orvosolhatóak.

A „Megállapodás” harmadik fejezete ugyancsak számos rendkívül aggályos rendelkezést tartalmaz. A bírói kinevezéshez szükséges korhatár felemelése az élethelyzetek bonyolultabbá válásával került indokolásra. Ezt mi támasztja alá? Milyen felmérések, tanulmányok készültek ebben a körben? A „külsős” pályázók előnyben részesítése ugyancsak rendkívül aggályos és indokolatlan is. A jelenlegi fogalmazók és titkárok energiát, időt és pénzt nem kímélve – a méltatlan bérezésük és munkakörülményeik ellenére, a mindennapi bírósági munkájukon felül – a bírói kinevezéshez szükséges „pontok” megszerzése érdekében PhD-képzéseken, szakjogász-képzéseken, konferenciákon, képzéseken, tanulmányutakon vesznek részt, publikálnak, második-harmadik nyelvvizsgát szereznek stb. Az ő lábuk alól ezzel kihúzzák a talajt, szakmai jövőképük bizonytalanná válik, el fogják hagyni a bírói szervezetrendszerét. A fentiekkel párhuzamosan ugyanakkor a „Megállapodás” megnyitná a lehetőségét annak, hogy – egyedi elbírálás alapján – egyes bírók akár 70 éves korukig is ítélezhetnének, mely garanciális szabályok hiányában elfogadhatatlan, visszaélésre adhat okot.

A járásbírói szinten bevezetendő „mozgóbíró” intézménye – ugyancsak garanciális szabályok hiányában – szintén bizonytalanságot eredményez, visszaélésekre adhat okot, és a törvényes bíróhoz való jog megsértését is eredményezheti.

A Cégbíróságok megszüntetése és feladatainak a végrehajtó hatalom alá szervezése szintén rendkívül aggályos (pl. pártok, egyházak, érdekvédelmi szervezetek bejegyzése).

² Törvényjavaslat Magyarország 2025. évi központi költségvetéséről, 68.§ (1) bekezdés
<https://www.parlament.hu/irom42/09894/09894.pdf>

Vasvári Csaba kollégát idézve: „A bírák függetlensége nem a bírák privilégiuma, hanem az emberek alapjoga. A függetlenség olyan, mint a levegő: csak akkor vesszük észre a hiányát, ha már nincs. Vigyáznunk kell rá nagyon.”

A becsület nem eladó!

Pécs, 2024. december 7.

Dr. Schmidt László

bírószáki titkár

Szekszárdi Járásbíróság